

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Плагіат і академічний плагіат:

причини виникнення,

шляхи їх уникнення

**доповідач –
голова Комісії з запобігання академічного
плагіату ОНМедУ, проф. П.Б.Антоненко**

ВИЗНАЧЕННЯ ПЛАГІАТУ

- ➡ **Плагіат** – це оприлюднення /опублікування повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору
- ➡ **Плагіат академічний** - навмисне відтворення повністю або частково автором (-ами) у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії під власним іменем без посилання на автора

РІЗНОВИДИ ПЛАГІАТУ

- ➡ **копіювання / дослівне копіювання / внесення незначних правок**
- ➡ **парафраза (рерайт)**
- ➡ **компіляція**
- ➡ **фальсифікація посилань на джерела / фальсифікація фрагментів роботи**
- ➡ **реплікація / дублювання досліджень / самоплагіат**
- ➡ **несанкціонований переклад**
- ➡ **оприлюднення твору під псевдонімом**

РІЗНОМАНІТНІСТЬ ФОРМ ПЛАГІАТУ: (Романова І.В., 2012)

- за **обсягом** недобросовісно запозиченого матеріалу (грубий та негрубий плагіат);
- за **ступенем прихованості** «запозичення» (латентний та нелатентний плагіат);
- за **сферою використання** плагіату (освітньо-науковий, професійний, нормативний тощо)

РІЗНОВИДИ СТУДЕНТСЬКОГО ПЛАГІАТУ (Карпенко М., 2017)

- ▶ **переписування тексту** з джерела власними словами без посилань на джерело (49%);
- ▶ **завантаження робіт** з безкоштовних сайтів рефератів та використання їх, як власних (37%);
- ▶ **використання чужих текстів** (повне/часткове) без вказівки на авторство (31%);
- ▶ **копіювання чужих текстів** зі зміною порядку слів у реченні без посилання на джерело (28%);
- ▶ **використання чужих текстів** дослівно з посиланням на інше джерело (26%)

ОБ'ЄКТИВНІ ПРИЧИНИ ПЛАГІАТУ

(Рижко О.М., 2016; Штефан А., 2017)

- абсолютний доступ до інформації в Інтернеті;
- закритість і збідненість вітчизняного інтелектуального поля;
- недостатня поширеність правової культури;
- нестача часу, зумовлена завищеними вимогами при відсутності належних умов;
- слабкий в теоретичному сенсі рівень підготовки науковця та інертність наукового життя;
- толерування плагіату;
- «виготовлення» наукового дослідження на замовлення, корупція, фінансові причини

СУБ'ЄКТИВНІ ПРИЧИНИ ПЛАГІАТУ

(Рижко О.М., 2016; Штефан А., 2017)

- ➡ **несформованість критичного мислення;**
- ➡ **брак креативності;**
- ➡ **низький інтелектуальний рівень;**
- ➡ **прагнення статусу без наявності задатків;**
- ➡ **брак совісті й відповідальності;**
- ➡ **ігнорування морально-етичних приписів;**
- ➡ **«всі так роблять»;**
- ➡ **викривлене ціннісне сприйняття світу;**
- ➡ **неповага до праці іншого**

ПРИЧИНИ СТУДЕНТСЬКОГО ПЛАГІАТУ (НМУ; Стеченко О.В., 2016; Штефан А., 2017)

- **необхідність виконання значного обсягу письмових робіт (57%);**
- **застарілість змісту та методів навчання, відсутність розуміння мети та необхідності написання письмових робіт (36%);**
- **повторюваність та неактуальність тем письмових робіт з року в рік (30%);**
- **відсутність практичного застосування результатів (30%);**
- **звичка використовувати плагіат, сформована у середній школі (17%)**

ФОРМА ЧИ ЗМІСТ? (Штефан А., 2017)

Існують помилкові переконання:

- все що потрапило в Інтернет вже не охороняється авторським правом;
- «авторське право охороняє форму, а не зміст»

Насправді:

- авторське право поширюється як на форму, так і на зміст твору;
- творча переробка — це якісно новий результат, відмінний від вже існуючого. При переписуванні тексту своїми словами міняється словесний вираз, однак не змінюється форма вираження твору, не виникають нові її елементи

Бухарестська Декларація з етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європейському регіоні (2004)

- сучасні **університети впливають** на академічний, культурний та політичний розвиток своїх вчених, студентів та персоналу, але також допомагають формувати **моральні контури суспільства** в цілому;
- ключовими цінностями академічної спільноти зазначені **чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність та підзвітність**;
- забезпечення **справедливості** в навчанні, оцінка студентів, дослідження, просування персоналу

Антиплагіатна експертиза в ОНМедУ

Комісія щодо запобігання академічного плагіату ОНМедУ проводять перевірку на оригінальність:

- дисертаційних робіт та авторефератів здобувачів наукових ступенів;
- кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ступеню «магістр»;
- рукописи статей, тези доповідей;
- навчально-методичні праці (підручники, навчально-методичні посібники), монографії тощо

<https://onmedu.edu.ua/nauka/antiplagiat/>

<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozhennja-pro-zapobigannja-ta-vijavlennja-akademichnogo-plagiatu-ONMedU.pdf>

У випадку виявлення академічного плагіату:

- (при первинному виявленні) рекомендує автору переробити власну роботу та надати її для **повторної експертизи**

У разі повторного виявлення факту академічного плагіату:

- **повторне проходження** оцінювання/відповідного освітнього компонента освітньої програми
- **позбавлення академічної стипендії/відрахування**
- **відмови у присудженні або скасування наукового ступеня**

Шляхи попередження академічного плагіату

- ▶ **поліпшення обізнаності викладачів, науковців і здобувачів освіти університету щодо сутності авторського права, творчості, правил коректного цитуванні**
- ▶ **забезпечення широкого доступу до сучасної наукової та методичної фахової літератури**
- ▶ **формування негативного відношення в Університеті до такого явища як плагіат**

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

